

HELLE WARMING

Du dækker bord for mig

En vandring med Salme 23

Med malerier af
SIEGER KÖDER og HELLE NOER

Boedal

Indhold

Forord • 6

KAPITEL 1

Billedet af kløften • 9

KAPITEL 2

Definér fjenderne • 27

KAPITEL 3

Guds visdom • 39

KAPITEL 4

Stemmerne i og omkring mig • 55

KAPITEL 5

Gaver og opgaver • 71

KAPITEL 6

Slip kuglepennen • 91

KAPITEL 7

Ven med Gud • 109

KAPITEL 8

I dag • 119

KAPITEL 9

Giv slip – og lær af mig • 135

Epilog • 151

Om forfatteren • 159

Forord

Jeg har været kristen hele mit liv. Med tro, med tvivl og med op- og nedture. Jeg har i en periode vendt Gud ryggen, og jeg har fundet tilbage til Gud og det kristne fællesskab igen. Jeg har været ivrig i frivilligt arbejde i kirken, jeg har søgt Gud af hele mit hjerte, jeg har bedt, sunget, klaget, læst i Bibelen og i åndeligt opbyggelige bøger ...

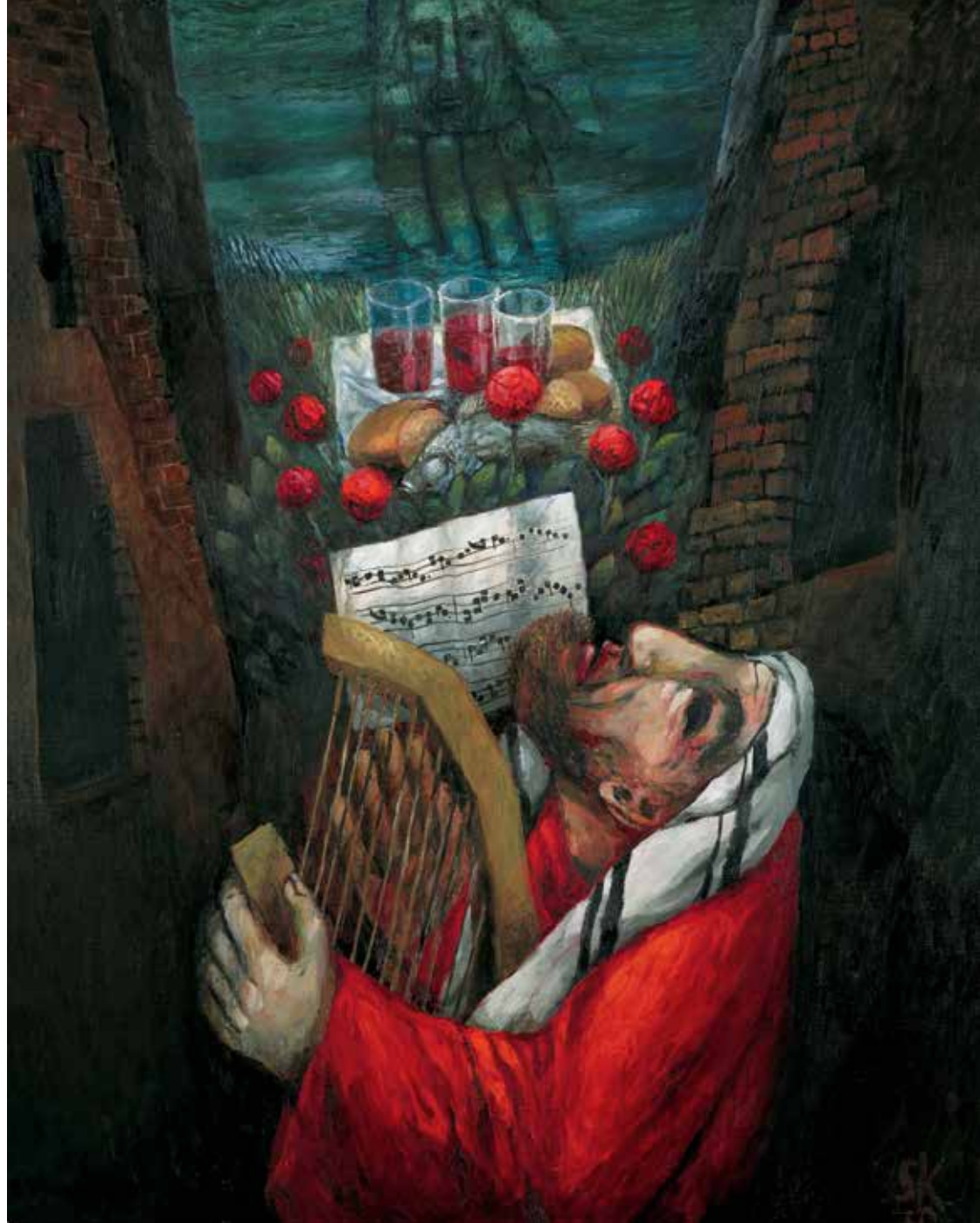
Kort før jeg blev 40, var det som om, Gud standsede mig. Som om han trak mig til side og på en særlig intens måde begyndte at vise mig nogle ting. Noget om mig selv og noget om ham. Noget forholdsvis simpelt og velkendt – og dog så forunderligt nyt.

Lige så forskellig min have ser ud henholdsvis sommer og vinter, sådan var min vandring med Gud den samme – men nu pludselig med en ny farve, et nyt lys, et nyt perspektiv.

Det hele begyndte med et billede, jeg så for mit indre blik. Et billede af en kløft. Da jeg først havde set billedet med mine indre øjne og havde sat mig selv ind i det, gjorde det noget ved min åndelige vandring. Det satte skub i nogle refleksioner, og jeg fik anledning og hjælp til at arbejde med nogle vigtige ting i mit liv.

Jeg er sikker på, at Gud gav mig billedet for at lede mig til en større tillid til ham, og jeg oplever, at Gud nu lægger det på mit hjerte at dele billedet og refleksionerne med andre. Fra én, der vandrer med Gud, til en medvandrers.

Denne bog er ikke en dagbog, men nogle erfaringer, jeg gjorde mig de efterfølgende år – en periode i mit liv, der for mig blev en lille oase. Og en skole. Og en opdagelsesrejse.

KAPITEL 1

Billedet af kløften

Søster Ansgaria er en 75-årig erfaren nonne, åndelig vejleder og leder af det katolske retrætecenter i Kokkedal. Jeg elsker at tale med hende og sidde sammen med hende ved den daglige halve times åndelige vejledning, når jeg er på retræte dér. Hun siger ikke så meget, og mærkeligt nok – og ganske atypisk for mig – snakker jeg heller ikke så meget i hendes selskab. For jeg når aldrig så vældig langt, før hun åbenbart har hørt nok og med stor sindsro og en lidt højtidelig mine tager en af de mange ens mapper ned fra hylden. Mapperne er fyldt med plastiklommer, hvori hun opbevarer kopierede ark med skriftsteder, digte, billeder, bønner mv.

Efter en lille forklaring om, hvad hun vil opfordre mig til at gøre med det udvalgte materiale resten af min stilledag, slutter hun ofte af med bemærkningen på sin tyske accent: "Så, nu tror jeg vist, dit bord er dækket for i dag!" Og lige så ofte har jeg kikket på de sølle to A5-sider med et ganske overskueligt indhold og i mit stille sind tænkt: "Er dét det hele ... Er der ikke mere, du vil sige eller give mig ...? I betragtning af, at jeg har en lang dag i stilhed foran mig, er det her så ikke lidt tyndt?"

Men nej, det slår aldrig fejl. Når jeg et døgn senere igen sidder over for retrætelederen til dagens åndelige vejledning, må jeg konstatere, at mit bord har været dækket i overflod. Ofte er jeg ikke engang kommet igennem alt det, hun har givet mig. Et enkelt vers var måske nok til at holde mig beskæftiget. Og sådan blev det også med det, der kom til at starte den lange vandring, jeg vil fortælle om.

Søster Ansgaria gav mig denne gang et stykke papir med Salme 23, et billede samt et fint lille digt, som var en slags meditation over Salme 23 – og jeg måtte bare stirre lidt opgivende på materialet. For jeg var i en periode i mit liv med mange frustrationer, uopfyldte drømme, og en masse bønner til Gud om gennembrud, velsignelse og fremgang. De projekter, jeg så gerne ville søsætte, føltes som en uendelig lang graviditet med tiltagende veer.

Jeg må være ærlig: Midt i min ørkenvandring var jeg kommet til retræten med en helt klar forventning til Gud: "Nu har jeg vist stået i kulissen længe nok – jeg er fuldstændig klar til at snakke om tjeneste! Jeg er fuldstændig klar til en udfordring, Gud! Kom bare med det ...!"

Jeg kunne altså ikke helt få den kendte salme "Herren er min Hyrde, jeg lider ingen nød ..." til at passe ind i dette mindset. Det er en fin salme. God at læse for mennesker med en livstruende sygdom eller i lignende situationer. Men hvad skulle jeg dog med den? Jeg må indrømme, at jeg den dag gik lidt skuffet og desorienteret fra samtalen.

Herren er min hyrde,
jeg lider ingen nød,
han lader mig ligge i grønne enge,
han leder mig til det stille vand.
Han giver mig kraft på ny,
han leder mig ad rette stier
for sit navns skyld.
Selv om jeg går i mørkets dal,
frygter jeg intet ondt,
for du er hos mig,
din stok og din stav er min trøst.
Du dækker bord for mig
for øjnene af mine fjender.
Du salver mit hoved med olie,
mit bæger er fyldt til overflod.
Godhed og troskab følger mig,
så længe jeg lever,
og jeg skal bo i Herrens hus
alle mine dage.

At være under forsørgelse

Jeg satte den lille illustration op på hylden på mit værelse, og jeg læste Salme 23 og det lille digt igennem et par gange. Jeg tog derefter mine vandresko på og gik ud i snelandskabet for at reflektere lidt over det, jeg havde læst. Jeg følte mig som en lydig skolepige. Irritabel, men lydig ...

Digtet over Salme 23 begyndte med denne sætning: *"Du er min hyrde og min forsørger, Herre: Jeg har tillid til dig."* Ude i den friske luft blev ordet "forsørger" ved med at give genlyd i mit hoved. Jeg grundede over ordet. At blive passet på af en hyrde er én ting. At være under total forsørgelse er en anden. Jeg fandt ordet så fantastisk rammende, for det er jo dét, Gud er: Min forsørger. Gud er min skaber, og han er min forsørger i alt. Uden ham er jeg intet. Han har blæst sin livsånde ind i mig – og han opretholder alt liv ... alt liv!

Jeg blev med ét overvældet af den tanke. Trak Gud sin livsånde tilbage fra mig, tror jeg ikke blot, at jeg ville falde om på stedet, men sikkert forstøve i ét nu. Eller måske forstene som Lots hustru, da hun så på Sodoma og Gomorra.

Jeg så et andet – knap så bibelsk inspireret – billede for mig: Den vanvittig hastigt akkumulerende istid i Hollywood-filmen "The Day After Tomorrow", hvor hovedpersonen Dennis Quaid helt konkret løber om kap med temperaturen i frit fald. Alt liv fryser til is i løbet af sekunder. Det stolt vajende amerikanske flag på taget af Det Hvide Hus falder pludselig slapt ned, og et øjeblik efter stivner det: Verden er med ét blevet til én stor isskulptur. Jeg så for mig, at noget lignende ville ske, hvis Gud fortrød sit skaberværk og trak sin livsånde tilbage.

At reflektere over forsørgelse i den udstrækning gjorde indtryk på mig, og i retræten stilhed og overflod af tid gav jeg tankerne plads: At leve under Guds forsørgelse. At være totalt *underlagt* Guds forsørgelse. At være fuldstændigt afhængig af en andens forsørgelse. Tanken om at kunne forsørge sig selv og have kontrol over sit liv forandrede sig i dette lys: Jeg forsørger ikke mig selv – jeg *forvalter* det liv, som Gud har givet mig, og som han hver dag opretholder. Gud forsørger mig. Gud sørger for mig. Gud tager hånd om mit liv og ser til alle mine behov, store som små. Og Gud fortryder ikke sit skaberværk, og han trækker ikke sin livsånd tilbage.

Godhed og troskab følger mig, så længe jeg lever, og jeg skal bo i Herrens hus alle mine dage! Gud er ikke alene almægtig, han er *god*. Og Gud er ikke blot kærlig, han er *kærlighed*! Jeg er ikke under forsørgelse af en lunefuld tyrann eller en egenrådige konge med tvivlsomme hensigter, men jeg forsørges af en almægtig, kærlig Gud, og hans godhed og troskab følger mig alle dage! Hele Guds skaberværk vidner om hans godhed!

Det blev tid til frokost. Sammen med de 11 andre deltagere på retræten tog jeg plads ved bordet i spisestuen. Søster Susanne rejste sig og læste højt af menukortet. Det var en af de få tilladte afbrydelser i de fem dages stilhed: Oplæsning af frokost- og aftenmenuen, bordverset og læsninger i forbindelse med samlinger i kirkesalen. "Grøntsagssuppe med gulerod og tomat", sagde hun. Efter en lang gåtur i sneen var dette lige, hvad jeg havde brug for. Og eftersom jeg ikke højlydt måtte give udtryk for, hvor dejligt jeg syntes suppen smagte, var der kun ét at gøre: At sidde i stilheden og lade fryden, varmen, nydelsen og taknemmeligheden forplante sig ud i hver en celle i kroppen ... Det er faktisk en ganske uvant og spøjse oplevelse; blot at indtage et så skønt måltid, som kunne have været serveret på en anden

gourmetrestaurant uden efterfølgende at rose kokken, blive enig med side-manden om, hvor godt det smager eller i det mindste sige tak for mad.

Tilbage i sneen med vandrestøvlerne på måtte jeg lade takken gå opad. Og tankerne meldte sig igen med en endnu større styrke: Jeg er under forsørgelse. Og min forsørger er selve kærligheden og kærlighedens ud-spring! Og i et ganske kort øjeblik var det som om, det stod lysende klart for mig, hvor mange, mange gaver vi modtager fra vores forsørger uden overhovedet at tage notits af det! På samme måde som jeg netop havde modtaget suppen uden at skulle kvittere for den, rose den eller vaske op efter den, sådan modtager vi alle dagligt gaver, som vi knap nok registre-rer og aldrig takker Gud for.

Et lærerigt budskab

Søster Ansgaria havde om morgenen stillet mig et spørgsmål til efter-tanke. Hun læste vers 5 op for mig: *"Du dækker bord for mig for øjnene af mine fjender. Du salver mit hoved med olie, mit bæger er fyldt til overflod,"* og så spurgte hun: "Helle, hvad har Gud dækket dit bord med?"

Med ét var jeg helt klar over, hvad jeg ville svare hende på det spørgs-mål: *Gaver og opgaver*. Gud dækker hver dag mit bord med *gaver og opga-ver*! Det var som om, at min mund udtalte et budskab, som var rettet til mig selv, men som jeg først bagefter skulle i gang med at reflektere over.

Jeg er selv forsørger, idet jeg er mor til fire piger. Jeg giver dem dag-ligt gaver og opgaver. Med det kendskab vi i dag har til børns udvikling, både intellektuelt, fysisk og psykisk, kender jeg – ligesom mange forældre – til en overordnet opmærksomhed på at skabe de optimale betingelser

for trivsel og vækst. Det er nok særligt tydeligt i spædbarnstiden, hvor det handler om en god balance mellem på den ene side ro og hvile og på den anden side udfordringer og stimulation. Bliver barnet overstimuleret, resulterer det i stress, gråd, søvnproblemer og utryghed. Bliver barnet understimuleret resulterer det i kedsomhed, rastløshed, søvnproblemer og manglende udvikling mentalt og fysisk.

Nu er mine børn blevet ældre, men samme fornemmelse for balance gør sig ubevidst gældende: Børnene skal have "gaver", når de kommer hjem fra skole i form af koncentreret opmærksomhed, et godt kram, øjenkontakt, indlevelse i dagens oplevelser – og så selvfølgelig en god bolle med pålægschokolade. Men en lige så vigtig forældreopgave er det jo at give vores børn opgaver: Huslige pligter, lektier, at dygtiggøre sig inden for enten idræt eller musik, lære dem lidt om almen dannelse osv. Den gode balance mellem gaver og opgaver i hverdagen skaber vækst og netop den trivsel, vi så gerne vil give vores børn.

Tanker omkring alt dette fyldte mig fuldstændigt i nogle ganske få øjeblikke – og så fornemmede jeg Guds meget rolige, klare stemme i mit indre: "Helle – hvad er din opgave i dag? Er det rigeligt til at udfordre dig? Har du nok at rive i for én dag?" Det, som mere end nogensinde før kom til at stå lysende klart for mig, var, at Gud er min forsørger, ikke kun hvad angår *gaver*, men i lige så høj grad hvad angår *opgaver*. Og han tager hånd om balancen mellem disse ting i mit liv. Ligger det mig på sinde, at denne balance er i orden i mine børns hverdag – hvor meget mere er Gud så ikke interesseret i denne balance i mit liv og i min hverdag nu og her? Og hvis jeg som mor kan kikke tilbage (med et lille stik af fortrydelse, nogle selvbekendelser hist og her, og en hel del sved på panden) og tænke, at dén

forældreopgave klarede jeg da sådan ok ... Hvor meget mere burde jeg så ikke stole på Guds forsørgelse i mit liv?

Det blev pludselig så forunderligt nyt for mig, at Gud ikke kun tager hånd om mit helbred, mad på bordet, tøj på kroppen, godt humør og trøst, når jeg er ked af det, men lige så vel tager hånd om, at jeg bliver udfordret, at jeg vokser, og at det potentiale, han har lagt ned i mig, folder sig ud gennem mit liv. Jeg tror egentlig, at jeg indtil denne dag havde tænkt det lidt firkantet som de betroede talenter: "Gud har engang givet dig nogle talenter, Helle – nu er resten op til dig." At Gud ligefrem er min medvandrer, min hjælper og min forsørger i forhold til "opgaver" også, det kom her til at stå helt nyt og levende for mig.

Jeg var taget frustreret af sted på retræten. Utålmodig over at vente på Guds timing. Jeg havde i lang tid bedt om gennembrud i forhold til nogle projekter og planer, som jeg brændte for at sætte i gang. Men hvad nu, hvis Gud ikke var med på den? Eller hvad nu, hvis mennesker omkring mig satte en kæp i hjulet, så det dermed ikke blev til noget? Jeg var så fokuseret på at råbe til Gud om at forløse alt dette ...

Jeg oplevede midt i min frustration Guds rolige, kærlige stemme sige til mig: "Helle. Jeg ser dig! De projekter, du brænder for, og de planer og drømme, du bærer på, har jeg selv givet dig. Og jeg er din forsørger – også i dette her! Det er *mig*, der hver dag giver dig gaver og opgaver. Jeg tager både hånd om dit daglige brød, dit helbred, din økonomi, din familie. Og samtidig giver jeg dig hver dag mulighed for at tjene mig med de talenter og evner, jeg har givet dig. Og jeg sørger hver dag for optimale betingelser for, at du kan blomstre og vokse med de udfordringer, jeg dagligt lægger på dit bord!"

Og allerede inden jeg havde nået at tænke min respons: "Jamen, hvad med de her planer, Gud? Hvornår ...?", hørte jeg igen spørgsmålet: "Helle – hvad er din opgave i dag? Er det rigeligt til at udfordre dig i dag? Har du nok at rive i for én dag?" Og eftersom jeg på nuværende tidspunkt ikke var et øjeblik i tvivl om, at jeg kun lige var begyndt at fordøje et meget lærerigt og vigtigt budskab, måtte jeg svare helt enkelt tilbage til Gud: "Ja, Far! Jeg har rigeligt i dag!" – "Godt, Helle! Så dækker jeg dit bord igen i morgen."

Gud var i færd med at styrke min tillid og overgivelse til ham.

Godt vindblæst og mør i kroppen satte jeg mig med en kop varm the på mit værelse på retrætecentret. Søster Ansgaria havde på ankomstdagen glad anvist mig centrrets bedste værelse med havudsigt. Jeg følte mig privilegeret og dejlig forkælet. Mine øjne faldt nu på det lille billede, jeg havde fået sammen med Salme 23 og digtet (billedet er gengivet på side 8).

Refleksioner over billedet af Sieger Köder

David spiller på sin harpe i dalen, hvor Gud har dækket bord for ham for øjnene af Davids fjender. Jeg lægger mærke til, at Sieger Köder ikke har illustreret en bred dal mellem bløde bakker, men nærmere en dyb kløft mellem stejle, høje klippevægge. Eller er det egentlig klippevægge? Ser man godt efter, ligner det nærmere vægge af mursten eller kampesten. Det forekommer mig som et sjovt sted at dække et fornemt bord. Trangt og skyggefuldt.

Men på en forunderlig skøn måde er området lige omkring brødet og vinen oplyst og virker roligt og fredfyldt. Bag anretningen ses Guds al-mægtige hånd. Det er ham, der personligt har dækket bord for David.

Fjenderne er ikke med på billedet, men jeg tolker de stejle klippevægge som et billede på fjenderne. Måske fordi fjenderne kan skifte navn og forandre karakter?

"Du dækker bord for mig for øjnene af mine fjender ..." Hvem er mine fjender? Jeg bryder mig ikke umiddelbart om at tænke, at der er nogen, som decideret er mine fjender, men er samtidig klar over, at mine "fjender" er et andet ord for indre såvel som ydre kampe i mit liv. En betegnelse for omstændigheder, som kan virke truende, som kan dræne mig for energi, eller som kan lede mig på afveje ... Jeg er overbevist om, at jeg ud fra den tolkning til enhver tid vil kunne definere mine "fjender": I nogle perioder vil det være stress, forventninger og tankemylder. I andre perioder sorg eller smerte. For ikke at tale om konflikter og dermed brudte, sårede relationer.

Jeg falder i staver over billedet. Det føles pludselig så nemt for mig at sætte mig selv ind på denne scene; stående foran Guds veldækkede, oplyste bord med brødet og vinen. Mens jeg kikker på den hyggelige anretning, kan jeg ud af øjenkrogen sagtens se de stejle klippevægge. Faktisk kan jeg ikke bare se dem – jeg kan mærke dem. For de er hårde og kolde, og jeg kan tydeligt forestille mig, hvordan kulden stråler ud fra væggene og når mine kinder.

Væggene har hverken øjne eller mund, men alligevel er det som om, de vil have min opmærksomhed, og det er som om, bordet foran mig er dækket *for øjnene* af disse klippevægge. Væggene råber til mig om mine mange planer og om mine frustrationer. Men jeg er holdt op med at lytte til dem, og de kan ikke gøre mig noget! For Guds bord er fredet, helligt.